

פרוטוקול מס' 51

מישיבת ועדת הפנים
שהתקיימה ביום ג', כ"ט בתמוז תשי"ב - 22.7.52
(בשעה 8.30)

נוכחים:

- י. ספיר - יו"ר
- י. בן-צבי
- א. פרי
- ע. אסף
- מ. ארם
- ג. פלש
- י. ישעיהו
- ש. פרלשטיין
- ג. מועדי

מוזמנים:

- מר ידן - משרד המשפטים
- מר של - משרד הפנים
- מר רוטנברג - משרד הפנים
- מר פלמון - היועץ לעניני הערבים
- מר פיאמנטה - מתרגם.

סדר היום:

- א. חוק הכניסה לישראל - תשי"ב 1952.
- ב. בעליה המיעוטים בישראל.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ספיר:

אם אינני טועה התעוררה בישיבה האחרונה
הוצגה שאלה ביחס לאותם הנציגים הדיפלומטיים
לגבי אותם הנציגים הדיפלומטיים אשר אינם
מייצגים את מדינתם כאן בארץ.

כמו-כן התעוררה השאלה השניה לגבי היחס
הבינלאומי, במקרה שמתייגים אותנו עם מדינות אחרות.

כן התעוררה השאלה אם בניסוח זה של החוק
יהיה משום חירוב לתת זכות כניסה גם לנציגים דיפלומטיים אשר אנו בהעדר
יחסים אתם, או שאנו מכירים בהם והם אינם מכירים בנו.

מר ידן:

ברצוני לבקש תחילה את סליחת הוועדה על
כך שבישיבה האחרונה לא היה ייצוג הממשלה
מאורגן. אני לא יכולתי להשתתף בישיבה ואף לא מסרתי למלא מקומי את
הפרטים הדרושים. אני משער לעצמי שבנקודה זו היה הדבר פחות מקשה על חברי
הוועדה אילו היה בפניהם נוסח ההצעה שמיכמנו עם אנשי משרד החוץ.

היו"ר י. ספיר:

ביקשנו מאת מר קיטרון לברר מה מציע משרד
החוץ.

מר ידן:

יש בידי נוסח מתוקן העוצא על חלק גדול
מאד מן השאלות אשר נשאלו.

ועדה הפנים
(22.7.52)

אנו רצינו להציע למעוף 13 שינוי הנוסח

כדלקמן:

"החוק זה לא יחול על מי שבא לישראל על-פי אשרה דיפלומטיה או אשרה שרות". זאת-אומרת שחוק זה לא יחול על אנשים אלה. מי יבוא - זה כבר תלוי בסידורים הבינלאומיים והנוהג הדיפלומטי והקונסולרי. מצד שני, במקרים שאין לנו יחסים דיפלומטיים עם מדינות מסוימות, הרי לפי אותם הכללים לא יקבל הנציג הדיפלומטי כל אשרה דיפלומטיה שיש לה חוקף, ואז חל עליו החוק הרגיל.

הינו"ר י. ספיר:

הנוהג המקובל הוא, שגם נציג דיפלומטי נזקק לאשרה בשעה שהוא רוצה להכנס לארץ.

מר ירינ:

למעשה, גם הדיפלומט בא לארץ על-סמך אשרה כניסה מאחר שבגבול אי-אפשר להכיר בו כדיפלומט. משום כך הוא מקבל אישור על ניירותיו ואישור זה משמש לו בתור אשרה דיפלומטיה.

י. בן-צבי:

כיצד נפעל במקרה שאנו לא הכרנו בארץ מסוימת ונציג דיפלומטי מאותה ארץ מעוניין לעבור לארץ אחרת דרך ארצנו. האם אנו ניתן לו, בהחלט לחוק זה, ויזה?

מר ירינ:

אני מוכרח להודות, כי אינני מכיר את כל כל סרטי השאלה. ידוע לי, כי בדרך כלל קיימים מנהגים די מוכרבים בין הדיפלומטים הבינלאומיים האלה בהחלט למצב הפוליטי ביניהם.

י. בן-צבי:

האם בהחלט לפורמולה זו אנו רשאים לעכב נציג דיפלומטי בשדה החעופה?

הינו"ר י. ספיר:

בשדה החעופה בלוד מקובל הנוהג הבינלאומי, ומשום כך אין לנו אפשרות לעכב אף אחד, פרט למרגלים, פושעים וכדומה.

מר שי:

ביחס לשאלתו של חבר הכנסת בן-צבי ברצוני להעיר, כי הנציג הדיפלומטי במקרה זה חייב להצטייץ קודם-כל באשרה. אם הוא אינו שייך לסגל הדיפלומטי או הקונסולרי - אז הוא מצטייץ את עצמו בנדידה דיפלומטיה. הוא אינו חייב להצטייץ בנדידה אך ורק במקרה זה שהוא חונה בשדה החעופה בלוד, מאחר שקיים בו הנוהג הבינלאומי. אם המדובר הוא באנשים רגילים, הם חייבים להצטייץ באשרה רגילה.

א. פרי:

פה נאמר לפי הצעת מר ירינ, שחוק זה לא יחול לגבי נציגי ממשלות זרות וכו', ובכך, נשאלת השאלה איזה חוק יחול לגביהם? האם זה בסמכותו של משרד החוץ, או שיהיה חוק אשר הכנסת תחליט עליו.

מר ירינ:

המצב הוא כזה: קיימת הוראות מפורשות בחוקים הקיימים ביחס למסים, רשיונות, מכס והוראות אחרות ביחס לשיחרורים שונים. משרד החוץ מתכוונן להגיש במשך הזמן חוק אשר יסדיר את הבעיות השונות. מטרת החוק תהיה לרכז את כל ההוראות לתאם אותן. כיום אין חוק כזה והעניינים מחנהלים בהחלט להוראות המפורטות במשפט הבינלאומי.

מר שי:

לי נראה, כי שאלתו של חבר הכנסת פרי, במקומה, על עתה היה מצב כזה, שכניסת נציג דיפלומטי לארץ היתה מוחשית לחוק ההגירה 1941. על-ידי-כך שנסיר את תחולתו של חוק זה על הנציגים הדיפלומטיים, ייווצר באמת חלל ריק. במקרה זה אנו יכולים לפתור את הבעיה על-ידי כך שבגיד כאן, שנציגים דיפלומטיים או קונסולים מקצועיים של מדינות חוץ או בני פסלייתם של נציגים או קונסולים כאלה - מסוחרים מהוראות חוק זה; או שנחזיר לתוקפו את הסעיף הדין בענין זה כפקודת העליה 1941. יכולה להיות גם אפשרות שלישית, שמשרד החוץ ימסור בהקדם את הצעתו ביחס לחוק זה, על-מנת שנוכל להתקיימו.

ועדת הפנים
(22.7.52)

ז.י.

היו"ר י. ספייר:

אני מציע לבחור באלטרנטיבה הסליטית, מאחר שאם נקבל את האפשרות השנייה תיווצר הרגשה בלתי נעימה, לאור ביטולן של כל התקנות פרט לאחת.

אני חושב שאם הנוסח הזה ניהא למטרד הפנים - נקבל אותו גם אנו. אני מניח שאין התנגדות לקבלת הצעה זו.

ע. אסף:

בטרם נמסיד בדיון, ברצוני לסאול האם התבררה הטלה ביחס לסינוי שם החוק?

סר ידיון:

הוועדה קצרה במקרה זה את הדרך, ובמקום לעבור עוד פעם על כל הסלבים שעברה עליהם ועדת הפנים של הכנסת הראשונה, היא התחילה במקום ספיטה הוועדה הקודמת. אני חושב שאין כאן כל קוסי טפטי ונוכל להמסיד.

אטר לסינוי שם החוק: הדבר נעשה בזמנו כהסכמת ועדת הפנים ועדת רשום בפרוטוקול.

היו"ר י. ספייר:

בסעיף 13(ב) נחקלו שתי גירסות:

הגירסא הראשונה: "סר הפנים רשאי, בצו שיפורסם ברשומות... והגירסא השנייה: "סר הפנים רשאי, אחרי התייעצות עם ועדת הפנים של הכנסת, בצו שיפורסם ברשומות..."

א. פרי:

אני מציע למחוק את שתי הגירסות: (א) ו-(ב), ואכניס במקומן הצעה אחרת. איבני רוצה לבטל ברבע זה את הצעה, על-מנת לקצר בפרוצדורה, וזה נוסח ההצעה:

"סר הפנים יבטיח זכות מקלט לאזרחי מדינות זרות הנרדפים על הגנת האינטרסים של המוני העובדים על מאבק לקידמה חברתית, פעילות להגנת השלום והשתתפות במלחמת שחרור לאומית או על פעילות מדינית."

סר ידיון:

אני רואה בהצעה זו זכר שונה שאין לצרפו לשתי גירסות. אלו.

י. בן-צבי:

זכות מקלט היא בעיה חשובה מאד, אולם יש להסתמש כאן בסיקול-דעת מסויים, ואת סיקול הדעת הדרוש אני מסאיר למססלה. אני מניח, כי במקרים מסויים המססלה תאפשר מקלט בהתאם לחוק הקדמוני וכן בהתאם לחוק הצינאלומי הסודרני. מסום כך אני מציע לא להגביל את הסר, אלא להשאיר את הפעולות לסיקול דעתו.

ע. אסף:

אני חושב שיש מקום לקבוע חוק על זכות מקלט, אולם אין זה יכול להעשות בדרך זו. נוסחת חבר הכנסת פרי נראית קלה בעיני, כי בהתאם לזה תאלץ מססלת ישראל, או מדינת ישראל, לקבוע בכל מקרה ומקרה אם למדינה מסויימת יש מסום קידמה חברתית, או שאין בה קידמה חברתית, וכך. אני רואה בכל סלה ומלה בנוסח זה מסמה ברורה לקביעת סוג מסויים של פליטים. מסום כך אני אומר, שיש מקום לחוק מיוחד בענין זה, ואין לבסחו אגב-אורחא.

היו"ר י. ספייר:

אני מעמיד תחילה להצבעה את הצעתו של חבר הכנסת פרי, למחוק את שתי הגירסות בסעיף 13(ב) ולהכניס במקומן סעיף ביחס לזכות מקלט כפי שנוסח לעיל.

הצעת חבר הכנסת פרי - נפלה

הסתייגות: לחבר הכנסת פרי.

אני מעמיד להצבעה את שתי הגדרות בסעיף 13(ב).

ד. הכהן:

במקרה שוועדת הפנים תהיה בחופשה האם יהיה צורך לכנס אותה? אני אינני מוכן לקבל זאת.

היג'ר י. ספיר:

גירסא ב' אינה סכוננת למקרים אינדיבידואליים, היא סכוננת לצד אשר יפורסם בדשנסות.

סר שי:

אני מציע לקבל את גירסא א' לא תמיד אפשר להביא את המקרים הבודדים בפני ועדת הפנים,

סתוך מעטים שוביים.

ה צ ב ע ה

בעד גירסא א' בסעיף 13(ב) - 1
נגד - 3

גירס (ב) בסעיף 13(ב) - התקבלה.

היג'ר י. ספיר:

אין כל הסתייגויות לסעיף 13(ב) בסעיף 13(ג) - לא היו כל הערות והוא התקבל.

אנו דים לסעיף 14:

"מי שהיה, ביום ס"ז בכסלו תש"ח (29 בנובמבר 1947), תושב שטח ישראל, ויצא משטח זה לפני אותו תאריך, ובקש, תוך שנתיים מתחילת תקפו של חוק זה, לחזור לישראל, ושאי שר הפנים לתת לו אשרה לכך."

התעוררה פה השאלה ביחס לנחיצות סעיף זה

וכרונתו.

סר שי:

קודם כל אני מציע לתקן את התאריך: במקום המלים "מי שהיה, ביום ס"ז בכסלו תש"ח (29 בנובמבר 1947) יבואו המלים "מי שהיה... (14 במאי 1948)", שזהו למעשה התאריך הקובע.

שנית, יש בדאננו לקבוע באמצעות סעיף זה, באופן מוחלט, שאותם האנשים אשר חושבים את עצמם לתושבי הארץ הזאת יוכלו לבקש לחזור לארץ, תוך תקופה מסוימת המתקבלת על הדעת, אם לא הבישו כל בקשה לחזור לארץ תוך תקופה זו, הרי יוכלו אחר-כך להכנס לארץ בתור עולים ומתגוררים. אנו חושבים כי אי-אפשר לשמור לתושבי המדינה את הקשר לנצח, אלא יש לקבוע צנול, כל זה הוא גם לגבי יהודים וגם לגבי הבלתי-יהודים.

א. פרי:

אני קודם-כל, מציע להשאיר את התאריך של 29 בנובמבר 1947. הרי לסה היתה הכוונה? הכוונה היתה לגבי הערבים שהם נשארו בחוץ-לארץ עוד לפני התחלת מעשי-האיבה בין מדינת ישראל למדינות ערב.

היג'ר י. ספיר:

אני מתפלאל דברין. הרי סר שי הציע את ה-14 במאי 1948.

א. פרי:

אם כך, אני מקבל זאת.

הערה שניה שבוצוני להעיר היא ביחס לדיסקרציה של השר. אני מציע שהדבר לא יהיה נתון לשיקול דעת השר, אלא יהיה בבחירת הוראה מחייבת, ויאסרו המלים: "השר יתן" ולא "שר הפנים ושאי לתת...". הכוונה היא לגבי אותם האנשים אשר לא באשמתם נשארו בחוץ לארץ ואין כל יסוד להכביד על כניסתם לארץ.

מ. ארם:

אני מציע לנהוג במקרה זה בצמישות מסויימת. אני לדוגמא מקרה של סטודנט ערבי שנקרא לפני המלחמה לאביו החולה שהיה בחוץ-לארץ. נסע אליו, אחר-כך פנצה המלחמה.

ועדת הפנים
(22.7.52)

ז.א.

אפשרות זו צריכה להנתן לו. אני מוצא כי יש לקבל את האינטרפרטציה הזאת, על-סמך האסור במגילת היסוד של מדינת ישראל, על שיווי-זון מוחלט ללא כל הפליה.

ע. אסף: אם חבר הכנסת פרי מוריד הצעתו להעלות את התאריך הקודם - אני מעלה אותה. אני מוצא כי לסעיף זה ישנה משמעות פוליטית מסוימת ואני מתפלא על התיקון שהוצא על-ידי מר סי. התיקון המוצע נוטל את כל המשמעות הפוליטית שהיא מחוייבת המציאות. אם נקבל את הנסחה הזאת, פירוש הדבר, שמדינת-ישראל פתוחה לכל הפליטים - מסוים כך אינני יכול לקבל את התיקון הזה. צדק חבר הכנסת ארם בשאלה שעורר לגבי הפליטים הערביים שיצאו את הארץ, אם בתור סטודנטים או מטעמים טובים אחרים. אף אני תומך בזה שתינתן להם אפשרות לחזור לארץ, אבל יש יוצאים ויש יוצאים... האם אנו מחוייבים בכל המקרים לאפשר להם לחזור ללא כל בדיקה?

י. בן-צבי: אני מציע לקבל את התיקון של ה-14 במאי 1948. ישנם שני סוגים של פליטים: ישנם פליטים אשר ברחו ממדינת-ישראל מסוים שהם מתנגדים לה, וישנם פליטים אשר עזבו את הארץ לפני הקמת המדינה. לגבי סוג מסויים של פליטים אנו מדשים לעצמנו הקלות, לא כן לגבי סוג אחר. חבר הכנסת ארם מביא דוגמאות לגבי הערביים. אנני מוצא לזה כל קשר ושייכות. אנו לא הזכרנו בחוק את הערביים, אנו מתכוונים לסונאים ולידידים. מסוים-כך אני מתנגד לתיקון שהציע חבר הכנסת פרי ומציע להשאיר ?

ד. הכהן: אני תומך בקבלת התאריך של ה-29 בנובמבר 1947. אני חושב, שיש לסייג את הליברליות, עם כל הכבוד שאני רוחש לכל ההכרזות על שיווי-זון. במה דברים אמורים? שמירת כבוד המדינה, אבל שמירת כבוד המדינה אינה אומרת הסגרת עצמאותה שנרכשה בדמים. אני מניח שבזאת יסכים אתי גם חבר הכנסת ארם. ובכן, אם נקבל את הצעתו, זה יאפשר להכניס לארץ באופן אוטומטי את 3/4 מיליון הפליטים. ז'א הסגרת עצמאות המדינה, אני יכול להיות מאד ליברלי לגבי אותם הערכים היוסבים בארץ ולנהוג כלפיהם בהתאם גמור למגילת היסוד של מדינת-ישראל, אולם אני אהיה מתנגד חריף לחחזרת הפליטים האחרים. ברור, שיש מקרים שיש לנהוג בהם לפני מסורת הדין, אלה המקרים שהוזכרו כאן ביחס לסטודנטים, ביחס לאנשים שיצאו את הארץ על-מנת להתרפא, על-מנת לבקר קרובים וכדומה. אם סר הפנים ימצא לנכון להגדיל את מספר הערביים בארץ בעוד 10 אלפים, יעסה זאת, אולם להגדיל את מספרם בעוד 3/4 מיליון - זה בלתי אפשרי.

מסוים-כך אני מציע להשאיר את התאריך כפי מצויין בחוק ולהשאיר את הדיסקרציה בידי השר.

א. פרי: אינני יודע מה מספרם של אותם הערביים אשר עזבו את הארץ ערב מעשי-האיבה, אולם לגביהם צריכה להיות הנראה מחייבת בחוק ולא לגבי יתר הפליטים הערביים.

מר סי: סן הנוסח המוצע בחוק ברור לי שהשר רשאי לתת אשרה הן ליהודי והן לערבי במסיבות מוצדקות. אם נקבל את הצעת מר פרי לחייב את השר לתת אשרה לגבי סוג מסויים של אנשים יוצר מצב כזה שלגבי אנשים אחרים לא תהיה לו אפילו דיסקרציה, כי הרי טכלל הן בשמע לאו.

אשר לתאריך, לי נדמה שהמועד הקובע בעניינים אלה הוא יום קום המדינה ולא יום הכרזת המדינה.

מר זרינג: אני חושב שאתה טועה.

הי"ר י. ספיר: אם נביח, שאנו משאירים כאן את התאריך של ה-29 בנובמבר 1947 ונתקל במספר מקרים בין תאריך זה לבין ה-14 למאי 1948, באדם לא-יהודי, אשר אינו יכול לחזור לפי חוק הסבות אלא אך ורק באמצעות חוק ההגירה - האם תסגור בפניו אפשרות זו גם כן?

ועדת הפנים
(22.7.52)

מר שי:
אנו נצטרך לתת לו רשיון של מהגר, וכאן יווצר פרדוקס, שערבי אשר עזב את הארץ יותר מוקדם יקבל רשיון עולה לעומת ערבי שעזב יותר מאוחר, אשר יקבל רשיון מהגר.

מר ירון:
א. בענין זכות או חובה: אני מבקש לא לשנות את הניסוח במובן זה כדי לא להכביס כאן קטיגוריה לגמרי חדשה. כלי כאשר עוזב מישהו את הארץ ומבקש ויזת-חוזר, אז לפי החוק הקיים כתוב "שר הפנים רשאי לתת אשרת חוזר" - זה לפי שיקול דעתו למרות העובדה שהאדם הוא תושב חוקי. על-אחת-כמה וכמה כאשר המדובר הוא במקרים עדיניים!

מה שנוגע לתאריך - עד כמה שאוכל להסתכנע בנוצות סעיף זה, אינני מציע למחוק אותו, אם הוא רצוי ובחוף - אז בלי-כל ספק יש לקבוע את התאריך ל-29 בנובמבר 1947.

היו"ר י. ספיר:
אני מעמיד להצבעה את שאלת החיוב החכות. חבר הכנסת פרי מציע לתקן את הניסוח דללתוב במקום "רשאי שר הפנים". את המלים "יתן שר הפנים".

הצעת חבר הכנסת פרי - נפלה.

הסתליגות: לפרי.

אני מעמיד להצבעה את הצעת מר שי לקבוע את התאריך ל-14 במאי 1948 במקום התאריך המוצע בחוק: ה-29 בנובמבר 1947

ה צ ב ע ה

בעד התאריך המוצע בחוק - 5
בעד הצעת מר שי - 2

לסעיף 14: התקבלה ההצעה המוצעת בחוק - 29 בנובמבר 1947.

אני רוצה להזכיר לחברי הוועדה כי נשאר לנו עוד לדפן בסעיף 12 בדבר העברת סמכויות השר, התעוררה שאלה בדבר אפשרות עדעור בפני השר. שאלתי את מר ירון אם לא רצוי להכביס כאן את אותו הניסוח אשר התקבל בזמנו באותה בעייה בחוק הדרכונים.

א. פרי: אני מציע את הניסוח כדלקמן:

"שר הפנים רשאי להעביר סמכויות לפי חוק זה, חוץ מן הסמכויות להתקין תקנות וחוץ מן הסמכויות הנובעות מסעיף 5 ומסעיף 10(א)".

היו"ר י. ספיר: אני מעמיד להצבעה את הצעת מר פרי.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חבר הכנסת פרי - 3
בעד קבלת הניסוח שהתקבל בחוק הדרכונים - 5

הוחלט: לקבל את הניסוח, הודן בעדעור על החלטת השר, שהתקבל בחוק הדרכונים.

הסתליגות: לחבר הכנסת פרי.

ועדת הפנים
(22.7.52)

ז.י.

היו"ר י. ספיר:

אנו חוזרים לסעיף 15. כאן הצעה לחבר הכנסת
לבדאו לפנות אל טר הפנים בבקשה להתקין תקנות
ישראליות על-סנת שנוכל להוציא את התקנות הסנדטוריות. אם אין הערות נוספות -
סיימנו בזה את חוק הכניסה לישראל ואפשר יהיה להכינו לקריאה שניה וסליסית.

ד. הכהן:

ברצוני להביא לתשומת לב היו"ר, טר ספיר,
כי הועבר לוועדה חוק מטי עסקים בעיריות.

היו"ר י. ספיר:

סיכמתי בענין זה עם מטרד הפנים ואנו נדון
בחוק בטכוע הבא.

אנו עוברים לסעיף אטר עמד על סדר-היום של
הוועדה בדבר המיעוטים. הוועדה החליטה לקיים דיון רחב בענין המיעוטים
ובהתאם לסדר מסויים, גם על הבעיות הסוניציפליות וגם על הבעיות הכלכליות.
חסבנו לנכון לקבל מאת טר פלטון סקירה כוללת על הבעיה הזאת לכל היקפה.
רשות הדבור למר פלטון.

טר פלטון:

הרבה אין לי הפעם להגיד וזה מטתי סיבות:
הסיבה האחת, היא, שלמעשה, הלך מסדרי והצטמצם במסך
לאור העובדה שהוקמו מחלקות בסדרי המטלה השונים.
ולאור העובדה שמחלקות אלה קיבלו לידן את פעולות הביצוע והתיכנון הפחות
עקרוניים. מטום כך, היקר פעולתו של מסדרי הצטמצם ולא יהיה זה ספורט די
אם אכנס בפירוט עבודת המסדריים השונים. מן הדיון הוא שמסדריים אלה יתנו
את הפירוט הדרוש. מטום כך אמסור לחברי הוועדה מאור כללי וקצר.

בשנה האחרונה ב-1952, הגענו לסוף התהליך
ההסוואתי בין התושב הערבי לתושב היהודי. כידוע לכם, קבלנו בירושה
מתקופת המנדט את ההפרטים הגדולים בין הישוב היהודי לגבי הישוב הערבי.
ההפרטים ניכרים בכל טחמי החיים, הן בשכר, הן במחירי התוצרת, הן בסיסות
עבודה והנהלת העבודה וכיוצא בזה. כלומר היה תהליך מודרג של מעבר מן
החורף שהיה ירושת המנדט, אל שיטה והווי, המצויים בימים במדינת ישראל.
הטוואה זו חלה בכל השטחים ובעיקר בשטחים
העיקריים שהזכרתי אותם. עלי להעיר, כי בהרבה מקרים נוכחנו לדעת שסיוויין
זה לא תמיד פעל באותה המבטה ובאותה הדרך שאנו רוצים. אין לי
כל ספק שכיום, אם המטלה בסיוויין גמור לפני הערבים בעניני חינוך,
בעניני בריאות, הקצבות טובות - הרי יהיה בזה מטום הרעה
במצבם של הערבים. אם נקח למשל, את עניני הבריאות (ואינני מייץ לכם
להסתמך בענין זה אך ורק בסקירה שאני מביא כאן) - המצב הוא כזה שהמטלה
עושה בסקטור הערבי פעולות שאינה מקיימת בסקטור היהודי, וזה מטום שהסקטור
היהודי מאורגן בקופות-חולים, בשלטונות טוניציפליים, יש לו אפטרות לאסוף
מסים ולדאוג לעצמו. מאידך גיסא, מצב זה אינו קיים בסקטור הערבי ולכן
מחובת המטלה לדאוג לדברים מסויים לגבי סקטור זה. אותו המצב קיים
לא רק בשטח הבריאות אלא גם בשטחים אחרים: שטח החינוך וכו'. בסקטור היהודי
נוטאים ההורים במרבית ההוצאות לחינוך ומטום כך נוצרת האפשרות להחזיק את
החינוך על דמת גבוהה פחות-אז-יותר, בעוד שאצל הערבים - וזה לא בגלל מיעוט
יכולת, אנו יודעים שיכולתם אינה טענה כיום - הם אינם מוכנים לסאת באותו
החלק שהישוב היהודי נושא בו. מטום כך השתתפותה של המטלה בהוצאות החינוך
לגבי הסקטור הערבי היא יותר גדולה באופן פרופורציונלי מאשר אצל היהודים.
מאחר שהסקטור היהודי דואג לעצמו בשטח בתי-הספר התיכוניים, בשטח הדאגה
למורים וכיוצא בזה.

ברור שמצב זה אינו יכול להמשיך לאורך ימים,
ומאחר שהמדובר הוא בסיוויין הרי הקו עובר בצורה תותכת. על-כל-פניים, מסדרי
המטלה, בטידה שהמצב התקציבי מרשה להם, טוקדים על כך שיהיה סיוויין מוחלט,
אולם זה מצריך תהליך מסויים.

אותו המצב קיים לגבי התארגנות הערבי, התארגנות
לעסקים והתארגנותו לעבודה. מה הם למעשה הקשיים האופייניים בארגון אגודות
או קואופרטיבים בעלי אופי ציבורי? הקשיים הם בעיקר פנימיים.
הערבים מתקשים לבוא לידי התארגנות, לידי עיבוד מטותף במכוונות וכדומה,
אנו בתקלנו, למשל, במקרה סקרה בכפר טירה בעת שקדחנו סם באר מים היו קשיים
גדולים, ומטרד החקלאות היה צריך ליטול עליו הפקידים שאיננו נושא אותם בסקטור

היהודי, ואשר ממלא מתארגנים על בסיס מסחרי בין חברות מסוימות
מבלי לשתף בזה את הממשלה. - כפי שאמרת, מסדרי הממשלה נושאים בעל זמ
ואני מקווה שיטאו בל במסך זמן מסוים, כך שתהיה לערבים תהיה זכות הנאה
מסיוויזון זה ולא יטבלו מכך.

אשר לעניני הסלטון העצמי - הקמת המועצות
המקומיות בכפרים הערבים גילתה מחדש את הפסד (ויכוחים), היות וקשה
לצאת ידי-חובת הבל. ז"א, קשה למועצה אחת לקבוע ארבעה יושבי-ראש, וכל
קביעת יושב-ראש וכל קביעת חברי ועדה קשה כקריעת-ים-סוף, מאחר שאין
כל נטייה לנייטרליזם. לא פעם שמעתי מאנשי הכפר שהם מוותרים על כל הענין
הזה. לעומת זה שונה המצב במסגרת היהודי, שבו הסלטון העצמי תופס מקום
ידוע במועצות הציבוריות. משום כך אין התמונה שלמה אם לא יהיה קיים
סלטון עצמי גם במסגרת הערבי. ישנם אנשים אשר מוצאים את הפיתרון לכך
בבחירות, אולם אני חושש שהבחירות תעסקנה עוד יותר את החיכוכים המקומיים
ואינני רואה לפי שעה דרך לפיתרון הבעיה.

במה

אני רוצה לעמוד על עוד פרטים שאינם
נוגעים לשטח פעולתם של מסדרי מסויימים; שאלת הפליטים הערביים הנמצאים
בישראל. בשאלת, איפוא, השאלה מה זה פליט? אם נקבל את הגדרת אונרבי"א,
פליט הוא עקור, ז"א, אדם אשר לא גר בביתו לפני תאריך קום המדינה
או תאריך הכרזת הקמת המדינה. בהתאם לכך חילקה אונרבי"א עזרה ל-17,000
פליטים. לפי מיטב ידיעתנו לא כל הפליטים האלה הם פליטים בסובן זה
שאינם יכולים לפרנס את עצמם. חלק גדול מפליטים אלה מהווים בעיה
סוציאלית שאנו נצטרך לפתור אותה באמצעי מעד טובים. החלק האחר הם אנשים
צעירים בעלי כושר-פעולה, אשר למעשה הם כבר מסודרים, מאחר שהאפוסטרופוס
לנכסי נפקדים והמדור הנוגע בדבר במסדר החקלאות קיבלו הוראות ברורות
בקשר לה רת קרקע לערבים. למעשה, האפוסטרופוס על האדמות המוחכרות
החכיר קרוב ל-140,000 דונאם (כ-100,000 דונאם אדמת פלחה ו-40,000 דונאם
לעצי-פרי, גנים וכיוצ"ב). מספרים אלה אינם מדוייקים אולם נותנים את
התמונה הכוללת.

מסדרי הממשלה נגשו לפתרון בעיית הפליטים הערביים
עוד לפני שלוש שנים, באופן מקביל לפעולות אונרבי"א. התעוררה בעיית
הפליטים, אשר אי-אפשר לה חדרם לבחלותיהם, מאחר שאלה נתפסו על-ידי התיישבות,
או על-ידי מפעלי פיתוח היוניים. עמדה בפנינו הברירה לתת לאנשים אלה
אפשרות של מחיה ביחידת קרקע אחת, זאת-אומרת: בית מגורים, הלוואה
חקלאית עד אשר הקרקע תתן להם מחיה, או לספק להם עבודה עד אשר הקרקע
תתן להם מחיה. מסדרי הממשלה התחילו בדרך זו, ועלי לציין כי שר האוצר
הקציב לסטרה זו
קיבלנו את כל העזרה על-ידי קבלת קרקעות מרשות הפיתוח, ומסדר העבודה -
עזר בבנין הבתים. כאשר אני אומר קיבלנו את כל העזרה, אין לחשוב שזה
היה כל-כך קל. עם זאת אני רוצה לציין שהפליטים הערביים לא נענו לקריאה
זו ועד היום אנו עדים לתמונה סיטלית בכפר רבה לצד נצרת שבו עומדים
10 בתים ריקים בה בטעה שהפליטים מצטופפים בחקרות. קשה פה לנמק את
הסירוב, אולם היו רבים מבין הערבים אשר חסבו, שעל-ידי קבלת הנכס הזה
יהיה בזה מסוים אקט רשמי על ביטול זכותם לנכסיהם הקודמים. מאחר שראינו
את הגורם המעכב לא ניקטנו מאנשי כפר רבה כל קבלת על הרכוש שקיבלו. אבל
הם גם לזאת לא הסכימו והסיבה לכך ברורה. הם חסשו מאד שאם הארצות הערביות
יצליחו לכבוש את ישראל אז תיהפך הקערה על פיה. זה גורם מאד מאד חסוד
והוא הפריע להתפתחות הפעולה. משום כך, לא לקחנו מן האוצר סכום
של 200,000 ל"י. מרבית הפליטים הראו רצון להתפטרות על 50%. הם היו מוכנים
לתת לנשיא המדינה 50% מאדמתם ואת ה-50% הנותרים דרשו לעצמם. זוהי הוכחה
להלך הרוח שלהם ביחס ליציבות המסדר הזה שהם חיים בו היום. אני רואה תיקון
למצב זה על-ידי קבלת החוק המונח כיום על שלחן הכנסת, הקובע הסדר באופן
חוקי לגבי הפליט בעל נכסים. חוק זה בא להסדיר את החזרת הרכוש, אם על-ידי
החזרת הקרקע, אם על-ידי תמורה כספית, אם בנכס מקרקעים אחד, או מקצתם
בזה ומקצתם בזה. אני מניח שאם יתקבל חוק זה, תתקדם עבודתנו בצעדי-ענק,
ותפתר בעיה חסודה אשר תתן צעד קדימה להבהרת היחסים. כמובן, אינני אומר
שצעד זה נעים ביותר לכל בעלי הנכסים הערביים, אבל אינני חושב שאפשר
לפתור זאת מבלי להכיר בעובדות אשר נוצרו בינתיים.

ז.י.

בדצמבר לנגוע בקווים כלליים בטעם הכלכלי של הערבים. בתוך דוגמא אביא את כפר טייבה. כפר, אשר בידו 6,000 דונאם. כידוע לכם, היו בכפר זה עד שנת 1952 הפרטי מחירים גדולים. בשנת 1952 עלה גם מחיר התוצרת וגם מחיר סכר העבודה. יחד עם זאת החליפה טייבה כחצי מיליון לירות בעת החלפת-הכסף (יש בה כ-5000 נפש). לאור כל העובדות האלו איננו יכולים לקבוע תמונה ברורה על המצב בכפר זה. מאחר שחלקת הכספים בין התושבים אינה ביחס שווה, אלא להיפך. בסקטור היהודי אין המצב שווה-אולם אין הבדלים עצומים. בסקטור הפרטי המרחק בין הפועל החקלאי לבין בעל הקרקע אינו ניכר למדי כשם שהוא מורגש בסקטור הערבי, שם המטבנות למעמדות העליונים חזקות יותר ויש לשער שאותם הכספים הבאים לכפר אינם מתחלקים בצורה שווה, אלא להיפך - החלוקה היא קיצונית מאד. זה היה התהליך ביום שטרפחו השטחים האלה למדינת-ישראל. אולם, כאשר נטלה המדינה את השטחים האלה - היה בידה לכוון את השיוויון לגבי המעמדות הנמוכים הן על-ידי שיטת השיווק והן על-ידי ביטול הפרטי המחירים, כי הפרטי המחירים בעיקרם זרמו לתועלת כלל תושבי הכפר ולא לתועלת הפרט. אפשר להגיד שיכולת ההכרזה של הממשלה צומצמת, למעשה, בצורה חריפה מאד. אם בוסיף לזה גם את הסממנים החדשים של הדמוקרטיה אשר הכפר הערבי סבין אותה בצורה הרבה יותר רחבה מאשר אנו - הרי גם זה הירוה גורם חשוב בתהליך ההתפתחות.

היו"ר י. ספיר: האם כל ההסוואה הזאת בין המעמדות נוצרה על-חשבון השכבות האחרות?

מר פלמון: השאלה שלך היא נכונה. אני מדבר אך ורק על הפרופורציה בחלוקה. האמת היא שגם הפועל היומי מרוויח כיום 3 ל"י ליום. אם נקח בחשבון שכל המזונות שהממשלה מספקת לו הוא בגבול של 6-7 ל"י לחודש, ויש לו מספחות מטופלות בבנים, ויש לו סביב ביתו חלקת אדמה עם תוצרת טטלו - זאת-אומרת שמצבו טוב לשיין ערוך מאז שנת 1947.

כל המדובר הוא לגבי הפרופורציה המעמדית בתוך הכפר הערבי לאור הסברתי הקודמת שתושבי כפר טייבה החליפו חצי מיליון ל"י.

דצית להסביר בקטר לזה עוד בקודה: ההסוואה בטכר בכפר הערבי גרמה למחסור בידים עובדות וגרמה להעברת שטחים המעובדים בשיטה אינטנסיבית לסיטה אכססנסטיבית. פועלי הכפר עברו לעבוד בעלים ובשוכים הטכנים מאחר שהעדיפו תנאים קלים יותר. זה גרם למחסור בפועלים חקלאיים ומחסור זה הולך וגודל. איננו יודעים אם נצליח להתגבר על זה. מאחר שהרמה הנמוכה של הפועל היהודי כיום, שהוא בעיקר העולה החדש, לא תכסה את המבוקש לאור הרמה הגבוהה של הפועל הערבי. עוד בשנת 1947 לא ירד פריון העבודה של החקלאי היהודי מזה של החקלאי הערבי. אולם במסך הזמן הוריד הפועל היהודי את פריון עבודתו. אנו רואים בזאת בעיה חמורה בהסוואה לסקטור הערבי אשר יצר במסך ארבע השנים, בטכר למשל, ב-1949 - 6000 דונאם וב-1952 - 90 אלף אלף דונאם. אנו יכולים לראות תמונה דומה - אם כי בעליה לא כל-כך גדולה - גם בגידולים אחרים, כמו בירקות-בעל וכדומה.

אני הזכרתי בעיה זו דרך אגב, אם כי אינה קטורה במישרין לבעיה הערבית.

מ. ארם: מה בנוגע למטשל הצבאי?

מר פלמון: כפי שאתם יודעים - הממשלה החליטה על המסך קיומו של המטשל הצבאי. למעשה, המטשל הצבאי במקומות שאינם איזור בטחון מרשה הקלות מסוימות. גבולות, למשל, ישנן הקלות בכניסה ויצאה מן העיר, לגבי השטחים הנמצאים בשטח איזור בטחון יש תנאים קשים יותר. היו מקרים שניתנו הקלות, אך היו צריכים להחזיר את המצב לקדמותו, מאחר שנתקלו בהסתגנות סודרבת. כזה היה המצב באזור המסולס, על גבול עבר-הירדן ועוד.

בזה סיימתי ואני לרשותכם.

ועדת הפנים
(22.7.52)

ז"א

אני מציע להקדיש את הזמן שנותר לנו לשאלות.

היו"ר י. ספיר:

מאחר שטר פלמון העיר שבדריס מסויימים עברו
מסמכות מטרדו למחלקות אחרות, אני שואל באיזה
מידה יזיק הדבר לסקטור הערבי, מאחר שאין תיאום בין המחלקות.

ד. הכהן:

מהי מידת האמת, שתוצרתנו יכולה להמכר ללא כל הגבלה.
בה גשעה שלבני התוצרת הערבית ישנה הגבלה של שיווק התוצרת דרך בוסמן
הכרמל?

רציתי לדעת האם ישנה דרישה מצד הסקטור הערבי
להתקבל לצבא, או שאין דרישה כזו.

מר פלמון דיבר על הקשיים והבעיות שנתקלו בהם
בעת שעמדו להקים את המועצות המקומיות בכפרים הערביים. האם אינכם חושבים
שאפשר יהיה להתגבר על הפסד ולחייב את אותם התושבים בכל שדותי הבריאות
והחינוך כשם שנעשה בסקטור היהודי, ועל-ידי-כך להביא להשוואה בין המעמדות
השונים?

אני ניגש לשאלה מאד כאובה בענין נכסי הנפקדים.
לא ברור לי כל הענין מדוע הם אינם רוצים לקבל את אדמתם, אם מסיבה פוליטית
ואם מסיבה אחרת ואין בדעתי לברר זאת עכשיו. ברצוני לשאול האם לא יהיה זה
מן ההגיון שבמקרים מסויימים נחזיר את הנפקדים לאדמתם? וזאת לאור העובדה
שאדמתם נתפסה על-ידי המתיישבים היהודים, אשר אינם בקיאים כלל בחקלאות, ואני
אומר זאת ביחוד לגבי מטעים, עצי-פרי וכדומה, ככל קצוות הארץ וביחוד בגליל
העליון. הרי אנו הסקענו ומסקיעים הון של מיליונים אשר הולכים לסמיון.
האם לא יהיה זה מן ההגיון להקנות לאותם המתיישבים היהודים, קולטורות אחרות
ולא להשאירם על אדמה אשר מטילא אינם יכולים לספל בה. האם אין בזה גם מסום
סיפוק צרכי המדינה וגם תרובה מספקת לבעיית העקורים הערביים?

מר פלמון דיבר על החלפת הדיפרנציה המעמדית, דבר
אשר הפליא אותי מאד והמחייב הסבר ברור. כי מה קרה? מצד אחד העלינו את שכר
עבודתו של הפרולטרני בכפר עד שאינו יודע מה לעשות בכספו, ואם כך - יש להניח
שהאפנדי כלל אינו מחוייב לעבוד. מצד שני נאמר כאן, שרוב האדמות נלקחו מן
האפנדי שהוא בעל הקרקעות ולא מן הפרולטרני שאין לו כלל קרקע. המסים - שהוא
בטל חשוב במדינה אין כלל גובים מן הפרולטרני, ובכך יש להניח שההפך הוא האמת.
ההגיון אומר שככל מקום העטייהם צריכים לסלם והפועלים מרוויחים עכשיו.
דבר זה טעון הסבר.

ראשית-כל, ברצוני לציין בסיפוק את סקירתו של מר
פלמון שהיתה בבחינת מועט המחזיק את המרובה.

י. בן-צביל:

ועכשיו שאלות מספר לעצם העניין:

אנו נבטלים לדון כאן בסוגיה שאין לנו בסיון דב
כה - והיא בעיית המיעוטים. היש מר פלמון לעשות שהשתמש במלה "מיעוטים"
ולא כרבים, המערבבים כנראה מתוך אי-זהירות, ואומרים "מיעוט". עלינו להבדיל
בין מיעוט ומיעוטים. במדינתנו קיימים שלשה מיעוטים אשר יש הבדלים ביניהם
ומאחדת אותם השפה. ההבדלים מתבטאים בדת, בהרכב הסוציאלי, המצב והקשרים.

שאלתי הראשונה היא: מהו המספר הכללי של המיעוטים
(ז"א: כמה מוסלמים, כמה נוצרים וכמה דרוזים) שנמצאו בארץ בחדשים יולי-אוגוסט
1952, ומהו הרכבם וחלוקתם ביחס לעיר, לכפר ולשטח. בעיה זו אינה חשובה אך
דרך לגופה, אלא יש לקטור אותה במידה מסויימת למסטר.

שנית, מהו הסטטוס לגבי הצבא? ידוע שחוק שרות חובה
חל על כל תושבי המדינה. כמו-כן ידוע לנו, שהדרוזים מסתתפים בשרות זה, לעומת
זאת אין המוסלמים או הנוצרים מסתתפים בו. ובכך, באיזה מידה חל שרות זה
ביחס למיעוטים? כמו-כן ברצוני לדעת כיצד פועל חוק גיוס חובה לגבי בנות-
המיעוטים? האם הם עומדים על שחרור או שאינם עומדים על כך כלל?

ועדת הפנים
(22.7.52)

ז.ל.

ברצוני לקבל תשובה סוסמכת כיצד פעל חוק האזרחות.

אפשר להעריך ולא לקבוע.

מר פלמון:

י. בן-צבי:
אינני עומד על כך לקבל תשובה מיידית. ידוע כי למשלחת הערבית באסד-ש-10% אינם מקבלים באופן אוטומטי את האזרחות. לדעתי, לא ניתנה בשטח זה הסברה מתאימה מצד הממשלה ויש לתקן זאת. - כמו-כן הייתי רוצה לקבל תשובה על החלוקה לעדות של אותם המיעוטים אשר לא קיבלו באופן אוטומטי את האזרחות.

האם אפשר לגרוך את מצב ההכנסות מסיים של מסודר

המיעוטים?

אשר לפליטים הערביים בשאלה כבר השאלה ברצוני להוסיף שאלה; האם אפשר למיין את הפליטים אשר הודשו להכנס לפי מדינות מוצאם ולפי דתם?

האם הכניסה לארץ למטרת השלמת המספחות נעשית באופן רשמי, או באופן בלתי רשמי, ומהו מספר הנכנסים לארץ?

בקשר לשימוש ברכוש הנפקדים, ברצוני לדעת, האם קיימת שיטה בפעולה זו? האם ישנה נטייה לרכז את הישובים, או ההפך מזה. למשל בגליל המערבי קיימת טריטוריה עצומה ריקה מישוב יהודי, האם אין ביישוב השטח הזה טעום הגבלת הבטחון באזור?

היו"ר י. ספיר:
ברצוני להעיר שכל הבעיות הקשורות בבטחון אינן בגדר סמכויותינו, והן בגדר שיפוט של ועדת החוץ והבטחון.

האם אוכל לקבל הסבר על מידת השפעת הטבת מצבו של הפדוליסטרי הערבי?

אלה הן השאלות שאני מסתפק בהן לפי שעה.

ברצוני לטאול מדוע סגור הסטח של כפר ערה?

מר פלמון:
אגב, אינני יודע ששטח זה סגור והדבר נודע לי רק מהעתונות. אשר לגוף השאלה, לא אוכל לצעדי לענות כעת, מאחר שאין זה בסמכותי, ועוסקת בזה ועדה אחרת.

ס. אדם:
(א) מדוע לא מוחזרים לתושבי המסולש הקרקעות להם הנמצאים לא בשטח הבטחון מזרחה, אלא מערבה, לאחר שהם טופחו לישראל?
(ב) מה מספר הערבים במדינה?

(ג) מה דינם של הקרקעות שבעליהן יצאו ממדינת ישראל, אלא בגלל המלחמה נעקרו למקומות אחרים?

מר פלמון:
ישנו חוק הקובע בדיוק מיהו נפקד ומי אינו נפקד. מדוע מסתלקת הממשלה מטיפול בריאותי במסולש?

(ה) מה דעתך על כניסת הערבים להסתדרות?

(ו) מה דינם של הפרדסים הערבים, הנמצאים ברשות האפוסטרופוס אם כי בעליהם נמצאים כאן?

(ז) האם קיימים מוסדות להכשרה מקצועית לערבים?

(ח) האם קיימים מוסדות חינוך חקלאיים לערבים?

(ט) האם ישנם ערבים שהודיעו על הסתלקות מהאזרחות הישראלית כשם שעשו זאת 20,000 יהודים?

ועדת הפנים
(22.7.52)

בהתאם לחוק אין להם אפשרות לפד.

מר פלמון:

(*) מה הם טובי המסתובבים? האם נכון שיש ביניהם כאלה הבאים לבקר את משפחותיהם מבלי רצון לפגוע בישובים,

מ. ארם:

במדינה?

(א) מדוע הוצאו אנשי כפר בר-עם, אם כי זה היה כפר שלן ועכשיו הכפר גם נעזב על-ידי הקבוץ של השומר הצעיר ושמה נמצאים דק חמש משפחות פרטיות?

ע. ארם:

ידוע לנו שבמדינת ישראל אין שכר-העבודה מוסדר על-פי החוק. החלטת הממשלה להשוואת שכר העבודה לפועל היהודי ולפועלים אחרים היא אך ורק לגבי עבודת הממשלה, שאלתי, היא איפוא, מהו למעשה גובה שכר העבודה בסטורדים של המיעוטים, בעיקר בחקלאות?

שנית, מה הן ההכנסות מארנונת החינוך בישובי המיעוטים ולפי איזה מודוס נגבית ארנונת זו?

ביחס לשירותי הבריאות - האם מוטלים על החולים השלומים לקליניקות וכדומה?

מה הם המקרים הסוציאליים בתוך האוכלוסייה של המיעוטים, והאם ישנה השתתפות של התושבים בהוצאות, או שמשרד הסעד מטפל בכל זיי?

מה הן ההכנסות ממש הכנסה, מה הם הסכומים אשר נגבו בעבר ובאיזה מידה הם נגבו?

מה הם היסודות שעל-פיהם ניתנות תעודות זהות למיעוטים? מתוך דיונים אחרים הוברר לנו, מפני דובר הממשלה, שתעודת זהות אינה זהה עם העובדה בקביעת זהותו החוקית של נושא התעודה להיות בארץ ולשבת בה. מסוים כך אני מציב את השאלה מהו הקריטריון בשטח זה.

א. פרי:

שמעתי מר פלמון על הבחירות למוסדות השלטון העצמי בשטח הממשל הצבאי. אנו שמענו הרבה מאד הודעות מטעם הממשלה בשטח זה, ואם מר פלמון עומד על כך שקיים חוק ברור בענין זה, הרי הבחירות למועצת העירייה, לצערנו, היו צריכות להתקיים לפני זמן רב מאחר שהמועצה קיימת כבר למעלה משנה.

מר פלמון:

המצב הוא כזה ששם ישנה מועצה נבחרת עוד מאפריל 1948.

א. פרי:

ובכן, מה המצב? האם מטובים מועצה, ומקיימים מוסדות של השלטון העצמי לאחר המינוי ואחר-כך מקיימים את שיטת-

הבחירות?

רצייתי לדעת, כיצד מסתכם התהליך של איחוד המשפחות וכמו-כן מה היתה תנועת יציאת הערבים לחוץ-לארץ לאחר היציאה הגדולה?

מה היתה הסיבה לכך שבשעתו הותרה יציאת פועלים ערביים במסקים חקלאיים ואחר-כך שנת 5 הדבר, ושום זה עדיין מונף על עשדות או מאות פועלים ערביים?

קיימת קבוצת הכשרה של הגועד הערבי בקבוץ שער העמקים. אפשרות ריכוזה של קבוצה זו בתקלה בקשיים מסויימים. ברצוני לשאול האם הממשלה מעודדת את המגע בין הישוב הערבי והיהודי, והאם רעיון זה של הכשרת גועד חקלאי בתוך על-ידי הממשלה?

והשאלה האחרונה: מה מספר הפקידים הערביים בממשלה. מיוזם בהתאם לדרכות הגבוהות והנמוכות (פרט למורים שזוהי שאלה אחרת).

א. ישעיהו:

אני רוצה להוסיף על שאלתו של חבר הכנסת י. בן-צבי בנוגע לבעיית הפליטים: כמה מהם עקורים משטח ישראל וצמח מהם באץ אלינו מעבר לגבול?

ועדת הפנים
(22.7.52)

מר פלמון:

ישנם שלושה סוגי פליטים. סוג אחד הוא הפליטים אשר נעשו פליטים בישראל ולא עזבו את שטח המדינה - לאלה אנו קוראים עורבים. ישנם אנשים אשר עברו לארץ ערבית ואחר-כך חזרו לישראל, וישנם אנשים אשר עברו לארץ ערבית ולא חזרו ממנה.

מסוג-בך איננו מביין בדיוק למה כוונתך.

אני מעוניין לקבל אינפורמציה על שלושת הסוגים.

ישעיהו:

שנית, בשאלת המסים. אגב, התעוררה בשאלה זו תשומת-לב מרובה מערבים העל-יכולת אינם משלמים כלל מסים. הייתי רוצה שתסביר עניין זה בתוספת הבהרה למה הכוונה, אם למסים ממלתיים או למסים עירוניים מקומיים?

שאלה שלישית היא שוב בקשת הסכרה על הערת-אגב שלך בעניין הבחירות בירושלים. אמתה אמרת, שהבחירות רק יגיעו את הפסד אני איננו מעוניין בזה. להפך אני רואה בדרך הבחירות משום הצרכים הליכוד הציבורי. הייתי שמח לקבל הסכרה בעניין זה על-מנת שגביין אותו.

ג. פלש:
לגבי איזה שמחים יש שוני או הבדל בטיפול בין איש המיעוטים לבין תושב אז אזור יהודי. בין אם התקבל הדבר כנהוג, הודאה, צד אף חרבה בשטח כלכלה, חופש התנועה, עניני צבא, שכר עבודה וכו'. ואם ישנו הבדל כזה - מהם הנימוקים לכך?

ג. סועדי:
מדוע אין הממשלה מתערבת בתחזרת הקרקעות אשר בלקחו מן התושבים הערביים בישראל על-ידי הקבוצים שלא על סמך איזה חוק מחוקי המדינה?

היו"ר ז. ספיר:
- מחוץ לבעיות חינוך, דת תרבות - היש עוד צורך ולכמה זמן - לקיים מטגדת או מטגרות אדמיניסטרטיביות מיוחדות למיעוטים בשמחים שונים של השלטון?

- מהו בכלל מבנה הטיפול במיעוטים כיום וחלוקתו בין המסודיים וכן מהי מידת התיאום בין המסודיים השונים?

- איזה שירותים נותנים לרכזים של מיעוטים, למשל חנוך עד איזה גיל - בריאות, סוגי הטיפול הרפואי וכו'.

- לאור המספר שמטרת בקשר להחלפת הכספים: כמה כסף החליפו כל המיעוטים ובאיזה מצב זה משמש אינדיקציה למצב הכלכלי ולאפשרויות הפיתוח ומה הן תכניות הפיתוח?

- האם אפשר לקבל אינפורמציה מפורטת על סוגי הבעיות הקשורות עם בעלות על קרקע של תושבים ערביים המצויים כיום בשטח ישראל.

- מהו אחוז המיעוטים הנמצא בממשל הצבאי?

- מה מצב חופש התנועה של מיעוטים בכל חלקי הארץ בין בממשל צבאי ובין שלא בממשל צבאי?

- איזה חלק מהמיעוטים צר במעורב עם יהודים - ומהם שונו בהתפתחות הכללית ובהתפתחות היחסים ההדדיים בין ישובים מעורבים ובלתי מעורבים?

- מספר המיעוטים עם הקמת המדינה, וכיום, כמה מספרם בתו הסכמים וכמה נכנסו אחר-כך בצורה זו או אחרת?

והשאלה האחרונה
האם נעשה ניסיון מצד הממשלה או ביזמת נציגים של המיעוטים לפעול בכיוון של אבטורציה יותר ההרקה של המיעוטים בתוך האוכלוסיה הכללית?

ועדת הפנים
(22.7.52)

ז.י.

מר פלמון:
ברצוני לשאול את יו"ר הוועדה אם יש בדעת הוועדה להזמין את באי-כח המשרדים השונים המטפלים בבעיה זו ואם לא מכנס אני לעניינים אשר הם עוסקים בהם בפירוט יתר.

היו"ר י. ספיר:
אני מציע שביחס לשאלות שנסאלו, בעניינים ספציפיים נקבל אינפורמציה מהמשרדים הקשורים בדבר, כגון בשאלות סובניציפליות, בשאלות דת וכדומה. נסידה שהאינפורמציה הכללית שתנתן על-ידיך לא תתן את אותה התמונה המדוייקת שהוועדה תרצה לקבל. במידה שתמצא שאינך יכול לענות על השאלות האחרות שנסאלו על-ידי חברי הוועדה תציין בתשובתך את הסתייכותן למשרדי הממשלה השונים.

את המסך הדיון נקיים ביום ג' הבא, בשעה 8.30.

י. בן-צבי:
אני מבקש ממר פלמון, להמציא לחברי הוועדה, אם אפשר, את הירחון הסטטיסטי המופהץ הקטן לבעיה זו.

הישיבה סגורה.

הישיבה נועלה בשעה 11.20.